

#198718

255/05.00.01/2018

Ohje EU-rahoitteisten menekinedistämishojelmien toimeenpanijoiden valintaan yhden jäsenvaltioiden ohjelmissa

1. Johdanto

Tiedotus- ja menekinedistämishojelman toteuttaja valitsee asianmukaisin keinoin toteutetun kilpailumenettelyn avulla elimet, jotka panevat toimeen valitut yhden jäsenvaltion ohjelmat, ja pyrkii erityisesti varmistamaan toimien tehokkaan toteutuksen. Ohjelmien toteuttaja on joko järjestö tai muu asetuksen 1144/2014 artiklan 7 mukainen toteuttaja, ohjelman toimeenpanija on ohjelman toteuttajan valitsema toimenpiteiden toteuttamisesta vastaava alan toimija esimerkiksi viestintä- ja media-alan yritys. Ohjelmalle voidaan valita myös useita toimeenpanijoita. Sopimus pohjaa koskeissa viittauksissa toimeenpanijasta käytetään termiä ”alihankkija”.

Tämä on ohje EU-rahoitteista tiedotus- ja menekinedistämistukea hakeville tai saaville tahoille siitä, miten hankintamenettely toteutetaan noudattaen neuvoston ja parlamentin asetusta 1144/2014 sekä komission delegoitua asetusta 1829/2015, komission antamaa kilpailumenettelyä koskevaa ohjeistusta (DDG1.B5/MJ/db D(2016)3210777), EU-rahoitteisia tiedotus- ja menekinedistämishojelmia koskevaa sopimus pohjaa versio 2.0 2018 sekä komission selittävää tiedonantoa yhteisön lainsäädännöstä siltä osin kuin se koskee sopimuksia, jotka eivät kuulu tai kuuluvat vain osittain julkisia hankintoja koskevien direktiivien soveltamisalaan (2006/C 179/02).

Hakijan tulee varmistua, että EU-rahoitteisen tiedotus- ja menekinedistämishojelman toimeenpanijan/toimeenpanijoiden valinta on toteutettu komission delegoidun asetuksen 2015/1829 artiklan 2 mukaisesti. Jos hakija on direktiivin 2014/24/EU mukainen julkisoikeudellinen laitos, tulee ohjelmien täytäntöönpanosta vastaavat toimeenpanijat valita hankintalain (1397/2016) edellyttämällä tavalla. Myös muut toimijat voivat halutessaan toteuttaa toimeenpanijan valinnan em. hankintalain mukaan. Tällöin hankintamenettelyssä tulee noudattaa ko. lakia aina hankintailmoituksen laatimisesta hankintapäätöksen myötä tehdyn sopimuksen päättymiseen asti.

Ehdotuksentekijän tulee valita ohjelman toimille toimeenpanija/t tämän ohjeen tai hankintalain mukaisesti. Tämän ohjeen kohdat 2-5 eivät koske edellä mainittuja julkisoikeudellisia laitoksia, vaan muita ehdotuksentekijöitä.

Poikkeukset

Kaikissa tapauksissa ”paras vastine rahoille” –periaatteen noudattaminen ei edellytä kaikissa tapauksissa kilpailumenettelyä. Jos kilpailutusta ei ole tehty tällöin hakijan tulee kuitenkin esittää millä tavoin valintaa tehdessä on varmistuttu siitä, että rahoille on saatu paras vastine.

- *Alihankintasopimus voidaan myöntää myös yhteisöille, joilla on rakenteellinen yhteys avustuksen saajaan, mutta vain jos hinta rajoittuu yhteisölle tosiasiallisesti aiheutuneisiin kustannuksiin (eli ilman voittomarginaalia).*
- *Silloin kun rahoituksen saajalla on toimeenpanijan kanssa olemassa oleva puitesopimus, sitä voidaan käyttää, jos edellytykset (paras vastine rahoille ja eturistiriitojen välttäminen) täyttyvät puitesopimusta myönnettäessä.*
- *Hakija voi myös panna täytäntöön itse tiettyjä ohjelman osia, edellyttäen*
 - a) ehdotuksentekijällä on vähintään kolmen vuoden kokemus tiedotus- ja menekinedistämistoimien toteuttamisesta; ja*
 - b) ehdotuksentekijä varmistaa, etteivät sen itsensä toteuttamiksi suunnitteleminen toimien kustannukset ole markkinoiden tavanomaista kustannustasoa korkeammat.*

Jos hankinta toteutetaan joillakin edellä mainituista tavoista, tulee vertailuperusteet ja valintakriteerit ja niiden painoarvo olla selkeästi ja läpinäkyvästi löydettävistä valintaa koskevasta pöytäkirjasta. Valinta tulee tällöin tehdä tämän ohjeen kohdassa 2 ja 5 esitettyjen periaatteiden mukaisesti ja välttämättä esitettyjen eturistiriitojen syntymistä.

2. Ilmoituksen valmistelu

Ohjelman toteuttajan tulee varmistua, että rahoille saadaan paras vastine (eli paras hinta-laatusuhde). Ohjelman toteuttajan on määriteltävä ilmoitukseen laatua koskevat kriteerit selkeästi ja johdonmukaisesti, jotta saavutetaan paras vastine rahoille. Huomioitava on, että parasta hinta-laatusuhdetta haettaessa hinta on yksi olennaisista näkökohdista, mutta halvinta tarjousta ei aina tarvitse automaattisesti valita. Ohjelman toteuttajan on huomioitava kriteereissä kokonaistaloudellisesti edullisimman vaihtoehdon valinta.

Kriteereissä huomioitavaa

- Valintakriteereiden on oltava riittävän yksilöidysti määriteltyjä, selkeitä ja johdonmukaisia

- Kriteereinä voidaan hinnan lisäksi käyttää esimerkiksi ammatillisen toiminnan harjoittamista (henkilöstön pätevyys ja kokemus), ammatillisia suosituksia, laatua, teknisiä ja taloudellisia edellytyksiä, ympäristö- ja innovatiivisuusominaisuuksia ja toimitusaikaa.
- Käytetään pisteytys- tai muuta vastaavaa menettelyä, jotta pystytään vertailemaan tarjouksia objektiivisesti ja kattavasti.
- Hankinnan edellytyksenä voidaan käyttää objektiivisia perusteita, joita ovat hakijoiden kokemus kyseisellä toimialalla, yritysten koko ja infrastruktuuri, tekninen ja ammatillinen suorituskyky tai muita perusteita.
- Referenssejä vastaavista töistä ei voida käyttää valintakriteereinä (syrjii uusia toimijoita).
- Kiellettyä edellyttää, että tarjoaja on samasta jäsenmaasta kuin hankintayksikkö (syrjii muiden jäsenmaiden toimijoita).

Valintaperusteissa huomioitavaa

- Valintaperusteiden tulee olla yleisesti hyväksytyjä, tarkoituksenmukaisia ja tasapuolisia.
- Ne tulee ilmoittaa selkeästi.
- Valitut valintakriteerit, niiden painotus (jos sellaisia on) ja vertailuperusteiden käyttäminen ja tulokset tulee ilmetä selkeästi jo ilmoituksesta.
- Paras hinta-laatusuhde voidaan varmistaa esimerkiksi käyttämällä tarjouksien vertailussa pisteytys- tai muuta vastaavaa menettelyä, jolla pystytään objektiivisesti ja kattavasti vertailemaan saatuja tarjouksia. Vertailuperusteet tulee ilmoittaa selkeästi hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä.
- Menettely tulee kokonaisuudessaan olla läpinäkyvää.

3. Ilmoituksen julkaisu

Hankintailmoituksen julkaisussa tulee huomioida, että se saa riittävästi julkisuutta.

Riittäväksi julkisuudeksi katsotaan kun ilmoitus on julkaistu esimerkiksi toimijan omilla julkisilla internetsivuilla, Maaseutuviraston internetsivuilla tai muussa julkisesti saatavilla olevassa lähteessä esimerkiksi laajalevikkisessä sanomalehdessä tai kohderyhmän aktiivisesti käyttämässä muussa mediassa.

Julkaisukanavaa valittaessa tulee huomioida, että kaikista jäsenmaista tulee olla tasapuolinen mahdollisuus nähdä ilmoitus (esim. internet). Sosiaalista mediaa ei katsota riittävän julkaisukanavaksi. Toimija voi kuitenkin halutessaan julkaista esimerkiksi omilla internetsivuillaan olevan ilmoituksen linkin myös sosiaalisen median välityksellä.

Jos ilmoitusta julkaistaan useissa eri medioissa, on varmistuttava siitä, julkaistavat ilmoitukset ovat identtisiä. Ilmoitus voi olla myös lyhyt versio, josta ilmenee mistä löytää tarkempia lisätietoja.

Riittäväksi ei katsota, että hankintayksikkö ottaa yhteyttä eri tarjoajiin ja pyytää tarjouksia.

4. Tarjousten jättämiseksi varattava aika

Tarjousten jättämiseksi tulee varata aikaa vähintään 20 päivää.

5. Tarjousten arviointi

Kirjalliset tarjoukset avataan tarjousten jättöajan jälkeen, jolloin tarjoukset käsitellään ja vertaillaan. Tarjousten täydentämistä voidaan pyytää tarvittaessa. Täydennyspyyntö tulee toimittaa kaikille tarjoajille tiedoksi. Tarjouksia täydennettäessä tulee ehdottomasti välttää tarjousten muuttamista siten, että kyseessä olisi tarjousten jälkitinkiminen. Hankinnasta tulee tehdä erillinen kirjallinen päätös.

Tarjoukset tulee käsitellä ja arvioida puolueettomasti, syrjimättömästi ja objektiivisesti. Tarjouksia käsiteltäessä tulee varmistua, että ohjelman toteutus ei vaaranna taloudellisiin etuihin, poliittiseen tai kansalliseen yhteenkuuluvuuteen tai perhe- tai tunnesiteisiin liittyvästä tai mistä tahansa muusta syystä, jossa on kyse yhteisestä edusta. Valinnasta päättävillä ei tule olla yhteisiä intressejä tai muita yhteyksiä valinnan kohteena olevan tarjouksenantajan/tarjouksenantajien kanssa.

Rahoituksen saajan ja kolmannen osapuolen on varmistettava, että toimi toteutetaan puolueettomasti ja objektiivisesti. Hakijoiden on tehtävä parhaansa eturistiriitojen välttämiseksi hankintaprosessissa. Eturistiriidasta on kyse jos yhteiset edut:

- ovat vaikuttaneet sopimuksen/alihankkijan valintaan tai myöntämismenettelyyn
- ovat vaikuttaneet sopimuksen/alihankkijan hintaan, joka ei vastaa markkinahintaa, tai
- ovat vaikuttaneet toimen tehokkuuteen, kun se mitataan asianmukaisilla laatustandardeilla.

Tarjouksien arvioinnissa on huomioitava myös edellä mainitut kolme kriteeriä ja kirjata jokaisen tarjouksen kohdalla näiden kohtien läpikäyminen ja mahdolliset huomiot myös pöytäkirjaan.

Kun kyseessä on eturistiriita tai sen riski, rahoituksen saajan on ilmoitettava siitä komissiolle/Maaseutuvirastolle ja odottaa ohjeita ongelman ratkaisemiseksi tai estämiseksi.

Pöytäkirja

Tarjousten jättäjien yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden hakijan tulee varmistaa laatimalla tarjouksien käsittelystä pöytäkirja, josta ilmenee tarjouksien käsittelyn ja toimeenpanijan hankintapäätöksen kannalta oleellisten asiakohtien (mm. mahdolliset annetut pisteet, muut arviot, hyväksymiset ja hylkäykset ja hylkäysperusteet) lisäksi

tarjouksia käsittelevät henkilöt sekä itse tarjoukset. Pöytäkirjasta tulee tulla ilmi, että hankintaprosessissa ei ole syntynyt eturistiriitoja.

Ilmoitus tarjouksien jättäjille

Tarjouskilpailuun osallistuneille toimittajille on annettava tieto tarjouskilpailun lopputuloksesta.

6. Käsittelyn jälkeen

Sopimus

Hankinnasta tulee tehdä erillinen kirjallinen sopimus. Sopimuksessa on mainittava, että alihankkijan tulee toteuttaa toimenpiteet noudattaen EU-menekinedistämistä koskevan lainsäädännön mukaisesti sekä noudatettava EU:n komission julkaiseman jäsenvaltion ja ohjelman toteuttajan välisen sopimus pohjan artikloita, jotka koskevat eturistiriitoja (artikla 20), luottamuksellisuutta (artikla 21), EU:n rahoituksen näkyvyyttä (artikla 22) sekä vahingonkorvausvastuuta (artikla 23)

Sopimuksessa on lisäksi huomioitava, että jäsenvaltion, komission, Euroopan unionin tilintarkastustuomioistuimen ja Euroopan petostentorjuntaviraston on voitava käyttää oikeuksiaan sopimus pohjan mukaisesti tarkastuksiin, arviointeihin, tilintarkastuksiin ja tutkimuksiin – havaintojen laajentamiseen (artikla 17) ja toimien vaikutusten arviointiin (artikla 18) myös sopimusosapuolena olevaan alihankkijaan nähden. Sopimus pohjan viittaukset on tehty komission julkaisemaan sopimus pohjaan 2.0, 2018. Mahdollisen versiomuutoksen myötä artiklojen numerot saattavat vaihtua.

Asiakirjojen toimittaminen viranomaiselle

Kaikki hankintaan liittyvät asiakirjat tulee säilyttää ja toimittaa toimivaltaiselle viranomaiselle Maaseutuvirastoon heti niiden valmistuttua.

Yhteenveto

- **Hankintailmoitus tulee julkaista ja sen tulee saada riittävästi julkisuutta**
- **Tarjousten vastaanottamiselle on annettava riittävästi aikaa**
- **Tarjoukset tulee arvioida puolueettomasti ja syrjimättömästi**
- **Mahdolliset eturistiriidat tulee arvioida**
- **Tarjousten käsittelystä tulee tehdä pöytäkirja ja kaikki hankintaan liittyvät asiakirjat toimittaa viranomaiselle**

Lainsäädäntö

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) N:o 1144/2014,

annettu 22 päivänä lokakuuta 2014,

sisämarkkinoilla ja kolmansissa maissa toteuttavista maataloustuotteita koskevista tiedotus- ja menekinedistämistoimista sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 3/2008 kumoamisesta

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2015/1829, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2015, sisämarkkinoilla ja kolmansissa maissa toteuttavista maataloustuotteita koskevista tiedotus- ja menekinedistämistoimista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1144/2014 täydentämisestä.

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2015/1831, annettu 7 päivänä lokakuuta 2015, sisämarkkinoilla ja kolmansissa maissa toteutettavista maataloustuotteita koskevista tiedotus- ja menekinedistämistoimista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1144/2014 soveltamista koskevista säännöistä

Komission julkaisema kilpailumenettelyä koskeva ohjeistus (DDG1.B5/MJ/db D(2016)3210777) 7.7.2016.

KOMISSION SELITTÄVÄ TIEDONANTO

yhteisön lainsäädännöstä siltä osin kuin se koskee sopimuksia, jotka eivät kuulu tai kuuluvat vain osittain julkisia hankintoja koskevien direktiivien soveltamisalaan (2006/C 179/02).

Model Grant Agreement for the Promotion of Agricultural Products. Simple programmes by one beneficiary (Simple Agri Promo MGA – Mono) Version 2.0. January 2018